

Västertorp

På promenad i det nya Västertorp, 1951. Foto Märten Larsson, Stockholms stadsmuseum.

Västertorp hette det torp som gett stadsdelen dess namn. Det låg vid dagens Bjällervägen och det s k Västertorpshemmet. Lugnet kallades ett annat torp, strax norr om nuvarande centrum. Båda de små torpen revs under slutet av 1940-talet, strax innan det nuvarande Västertorp såg dagens ljus. Då fanns här skog, åkrar och ängar, ett kuperat landskap med berg och däremellan dalgångar.

Bergen och dalarna sparades liksom mycket av vegetationen när Västertorp byggdes ut efter en stadsplan, fastställd 1947. Det liknade i mycket den idealstadsdel som beskrevs i de riktlinjer för Stockholms generalplan, "Det framtida Stockholm", som gavs ut 1945. Ett litet centrum, här accentuerat av ett 12 våningar högt

bostadshus med affärer, bank och samlingslokaler som t ex biograf var självklart liksom goda kommunikationer. I början gick det spårvagn hitut, linje 17 och från mitten av sextioalet även tunnelbanan.

I "Det framtida Stockholm" beskrivs också ett trafikseparerat samhälle, något som genomfördes för allra första gången i Sverige just här i Västertorp. Bilarna fick köra på gator av olika slag— huvudgator, matargator och säckgator— medan fotgängarna rörde sig på slingrande gångvägar inlagda i parkerna och grönområdena mellan husen. Nu skulle man kunna gå mellan spårvagnshållplatsen, bostaden, centrum, skolan, lekplatsen utan att behöva kors någon gata! Trafiksepareringen i Västertorp blev en förebild inom stadsplaneringen under många år framöver, inte bara i Stockholm. När det gäller centrum löpte man trots allt inte hela linan ut - centrum förblev trafikerat med bilar. Det var sista gången som man byggde ett litet förortscentrum med butiker på ömse sidor om en trafikerad gata.

I de många gröna rum som bildats mellan bostadshusen finns också något som gör Västertorp helt unikt. Det var den konintresserade direktören Fritz H Eriksson i trävarufirman Olsson & Rosenlund, företaget som exploaterade norra delen av Västertorp, som tog initiativet till den permanenta skulpturutställning som är utspridd i stadsdelen. Verk av några av våra mest kända skulptörer som Arne Jones, Bror Marklund, Liss Eriksson, Erik Grate och engelsmannen Henry Moore m fl kan Västertorpsborna än idag njuta av under sin promenad till eller från tunnelbanan.

Tunnelbanestation Västertorp invigdes 1964.